

nego, członkiem Rady Kultury i Sztuki przy Ministrze Kultury i Sztuki, czy wreszcie członkiem Podkomisji dla Spraw Muzyki Kościelnej przy Episkopacie Polskim oraz innych towarzystw naukowych. Był laureatem nagród naukowych i artystycznych. Radiosłuchacze i telewidzowie będą długo pamiętać Jego świetne audycje o muzyce polskiej.

Dla nas — Jego studentów pozostanie w pamięci lekko pochylona postać kochanego księdza Profesora, który Swą dobroć ukrywał nieraz pod „srogą” miną, a Swój autorytet w prostym i naturalnym sposobie bycia. Będziemy pamiętać Jego zachęty, by własne badania naukowe prowadzić sumiennie i z pełną odpowiedzialnością. Ale też nie zapomnimy Jego poczucia humoru i błyskotliwych anegdot, którymi nas tak często zasypywał. Kto się zetknął bliżej z osobą księdza Profesora, ten zachowa Go w swej pamięci na zawsze.

Kraków

Ks. BOLESŁAW BARTKOWSKI TS.

Ks. Stanisław Grzybek, Kraków

NOWA INSTRUKCJA O MUZYCE W LITURGII ŚWIĘTEJ

W marcu br. został ogłoszony w czasopiśmie *Notitiae* (nr 27/1967/ s. 87—105) tekst nowej instrukcji o muzyce w Liturgii Świętej zaczynający się od słów *Musicam Sacram*.

Tekst ten jest szczegółowym omówieniem i rozwinięciem ogólnych przepisów liturgicznych dotyczących muzyki kościelnej, zawartych w rozdz. VI soborowej Konstytucji o Liturgii. Treść tej nowej Instrukcji o muzyce kościelnej jest następująca: rozdz. I: normy generalne, rozdz. II: uczestnicy liturgicznej celebracji, rozdz. III: śpiewy podczas Mszy św., rozdz. IV: zasady śpiewu *Officium Divinum*, rozdz. V: śpiewy przy sprawowaniu sakramentów św., sakramentaliów, podczas liturgii Słowa Bożego i podczas innych nabożeństw, rozdz. VI: język liturgiczny podczas śpiewanej Mszy św. oraz o trosce o skarbiec muzyki sakralnej, rozdz. VII: melodie śpiewów w językach narodowych, rozdz. VIII: muzyka kościelna na różnych instrumentach, rozdz. IX: komisje muzyki sakralnej.

Powyższa instrukcja podaje nową definicję muzyki kościelnej. Nawiązując do określenia Konstytucji Liturgicznej (n. 112), że celem muzyki kościelnej jest *chwala Boża i uświęcenie wiernych*, Instrukcja stwierdza, że muzyką sakralną należy nazwać tę muzykę, która została skomponowana dla kultu Bożego i która odznacza się świętością formy. Do muzyki kościelnej zalicza się według tej Instrukcji śpiew gregoriański, polifonię sakralną dawną i współczesną, muzykę organową oraz muzykę wykonywaną na innych instrumentach dopuszczonych przy sprawowaniu

kultu, jak również śpiew ludowy liturgiczny i dewocyjny *sacer seu liturgicus et religiosus*).

Z owej Instrukcji przebija wielka troska o udział całego ludu w śpiewie podczas odprawianej liturgii i różnych nabożeństw. Ważne jest odróżnienie śpiewu odpowiednich części liturgii od samych tylko odpowiedzi śpiewanych przez wiernych na wezwania celebransa.

Chociaż Instrukcja podtrzymuje podział na Msze św. uroczyste śpiewane i czytane, to jednak w Mszach św. śpiewanych wprowadza pewne stopniowanie. Pierwszy stopień śpiewów obejmuje wszystkie części śpiewane dotychczas przez celebransa i odpowiedzi ludu oraz śpiew *sanctus*. Drugi stopień śpiewów zawiera w sobie: śpiew *Kyrie, Gloria, Credo, Agnus Dei* i *modlitwę powszechną*. Do trzeciego stopnia śpiewów najbardziej uroczystych zalicza Instrukcja *śpiew procesyjny na Wejście, (Iroit) śpiew po lekcji, alleluja przed Ewangelią, śpiew samej lekcji i Ewangelii, śpiew Offertorium i Postcomunio*.

Instrukcja dopuszcza także w numerze 32 śpiewania odpowiednich pieśni, zamiast śpiewania na *Introit, Offertorium* i *Postcomunio*, oczywiście jeśli istnieje już taki zwyczaj w danym kraju i o ile pieśni te treściowo łączą się z danym świętem lub okresem roku liturgicznego. Zwyczaj ten jednak i tekst pieśni musi być jeszcze zatwierdzony przez odpowiednią władzę terytorialną.

Instrukcja przewiduje w Mszach św. śpiewanych, różne sposoby wykonywania śpiewu, już to w części przez *scholę cantorum*, już to przez wiernych, względnie przez wiernych podzielonych na dwa chóry. Jednakże *Credo* i *Sanctus* winni śpiewać wszyscy obecni na nabożeństwie razem. Jest ciekawe, że Instrukcja przewiduje także możliwość śpiewania pewnych części stałych Mszy św. względnie *proprium* także w Mszach św. czytanych. Również Instrukcja dopuszcza podczas odprawiania liturgii śpiewanie różnych części tekstów oficjum w różnych językach.

Także Instrukcja dopuszcza podczas odprawiania liturgii udział muzyki instrumentalnej, już to jako grę solową już to jako towarzyszącą różnym śpiewom wykonywanym przez wiernych biorących udział w nabożeństwie. Instrukcja ma na myśli przede wszystkim organy piszczałkowe, ale także zezwala na inne instrumenty, odpowiadające świętej akcji liturgicznej.

Należy podkreślić, że nowa Instrukcja o muzyce w liturgii świętej jest nacechowana wielką troską o czystość kultu liturgicznego, poprawność i doskonałość śpiewu i muzyki, jak również zależy jej bardzo na tym, by przez śpiew i muzykę wzrastała chwała Boża i świętość i doskonałość wiernych. Nowa Instrukcja o muzyce kościelnej weszła w życie dnia 14 maja 1967 r.